

Справа № 183/6316/14

№ 1-кп/183/568/14

В И Р О К

іменем України

13.11.2014 року
Новомосковськ

М.

Новомосковський міськрайонний суд Дніпропетровської області в складі:

головуючої

Крохмалюк І.П.,

секретаря

Третяк Д.А.

за участю:

прокурора

Супрун М.О.

захисника

ОСОБА_1

обвинуваченого

ОСОБА_2

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Новомосковську в залі Новомосковського міськрайонного суду кримінальне провадження № 12014040350003079, внесеного до ЄРДР 16.08.2014 року за звинуваченням:

ОСОБА_2, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженця м. Новомосковська Дніпропетровської області, громадянина України, з середньою спеціальною освітою, приватного підприємця, розлученого, раніше не судимого, що зареєстрований та мешкає за адресою: АДРЕСА_1,

у скоєнні злочину, передбаченого ст. 336 КК України, -

ВСТАНОВИВ:

Органами досудового розслідування ОСОБА_2 обвинувачується в тому, що він, згідно військового квитка, виданого 21.06.1993 року, являється військовозобов'язаним та прийнятий на тимчасовий облік запасу Збройних Сил України за ВОС № 838037-Т за спеціальністю машиніст автомобільного крану.

Згідно облікової картки до військового квитка серії НОМЕР_1 від 21.06.1993 року ОСОБА_2 має військове звання рядовий та кваліфікацію машиніста автомобільного крану, в Збройних Силах служив у період з 1993 року по 1994 рік, призовною комісією від 24.06.1993 року визнаний придатним до служби в Збройних Силах України.

Згідно до ст. 9 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», військовозобов'язані - особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Силах України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави.

01.08.2014 року до Новомосковсько-Магдалинівського ОМВК Дніпропетровської області на виконання Указу Президента України № 607 від 21.07.2014 року «Про часткову мобілізацію» для проведення призову за мобілізацією та проходження медичного огляду прибув військовозобов'язаний ОСОБА_2. Пройшовши дослідження і медичний огляд військовозобов'язаного, ОСОБА_2 згідно постанови ВЛК був визнаний придатним до проходження військової служби.

Однак, всупереч вказаних вимог законодавства, військовозобов'язаний ОСОБА_2 01.08.2014 року в приміщенні Новомосковсько-Магдалинівського ОМВК Дніпропетровської області з метою ухилитися від призову за мобілізацією, будучи придатним за станом здоров'я для проходження військової служби та, не маючи правових підстав на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, від подальшого призову за мобілізацією відмовився, про що повідомив працівників Новомосковсько-Магдалинівського ОМВК.

Таким чином, військовозобов'язаний ОСОБА_2 всупереч вимогам ст. 65 Конституції України, ст. ст. 1, 22 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» Указу Президента України № 607 від 21.07.2014 року «Про часткову мобілізацію», з метою ухилитися від призову за мобілізацією, усвідомлюючи суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, умисно, будучи належним чином письмово попередженим та придатним за станом здоров'я для проходження військової служби, і не маючи правових підстав на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, без поважних причин від призову за мобілізацією ухилився.

Дії ОСОБА_2 органами досудового розслідування кваліфіковані за ст.. 336 КК України, як ухилення від призову за мобілізацією.

Обвинувачений ОСОБА_2 в судовому засіданні вину в скоєнні кримінального правопорушення не визнав та показав, що з 2001 року має релігійні переконання, в 2004 році охрестився та належить до релігійної організації «Свідки Єгови». В серпні 2014 року він отримав повістку до військомату. Він пройшов військово-лікарську комісію та був визнаний придатним до військової служби. Після цього він подав заяву, в якій зазначив, що не може за своїми релігійними переконаннями проходити будь-яку військову службу. При цьому просив направити його для проходження альтернативної невійськової служби. В військоматі йому повідомили, що на час мобілізації така служба відсутня, оскільки немає механізму направлення на альтернативну службу. Йому запропонували посаду механіка, але при цьому він повинний був виконувати накази військових,

приймати присягу, носити форму та зброю. Вважає, що він не порушив будь-яких норм законів України, пройшов військово-лікарську комісію та заявив про свої релігійні переконання. На теперішній час готовий проходити альтернативну службу в будь-якому місці України, тим самим виконати свій громадянський обов'язок.

В обґрунтування винуватості ОСОБА_2 державним обвинуваченням суду надані докази:

- показання свідка ОСОБА_4 про те, що з ОСОБА_2 він знайомий з 2003 року, з того ж часу вони разом вивчали Біблію. Йому відомо, що ОСОБА_2 був запрошений до військомату для проходження військово-лікарської комісії, а в подальшому, для призову за мобілізацією. ОСОБА_2 заявив про свої релігійні переконання, а саме про те, що ці переконання не дають йому право проходити військову службу та приймати участь у діях, якій будь-яким чином підтримують військові дії. ОСОБА_2 не було запропоновано альтернативну службу, не пов'язану з військовою діяльністю. Хоча йому відомо, що останній готовий виконати свій обов'язок громадянина не в умовах проходження військової служби;

- показання свідка ОСОБА_5 про те, що згідно Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» та Указу Президента України «Про часткову мобілізацію», 3-я хвиля мобілізації передбачає проходження військової служби, а також забезпечення життєдіяльності тилів тільки в якості військовослужбовців, з носінням військової форми та зброї. Особи, що призвані за мобілізацією, становилися військовозобов'язаними. Альтернативна служба передбачена тільки в мирний час. Механізму її проходження під час мобілізації немає. Йому відомо про те, що ОСОБА_2 був призваний за мобілізацією, пройшов військово-лікарську комісію, після чого заявив про неможливість проходження військової служби у зв'язку з своїми релігійними переконаннями;

- показання свідка ОСОБА_6 про те, що він займався в військоматі реєстрацією мобілізованих осіб. Згідно діючого законодавства, не передбачено підстав про відмови від проходження військово-лікарської комісії. Йому відомо, що ОСОБА_2 була видана повістка на проходження військово-лікарської комісії. Після визнання його придатним до військової служби, ОСОБА_2 заявив про свої релігійні переконання. Про це він повідомив керівництву;

- копія заяви ОСОБА_2 на ім'я військового комісара Новомосковсько-Магдалинівського

ОМВК від 01.08.2014 року, в якому він повідомляє про свої релігійні переконання, які не дозволяють йому приймати участь в військових та політичних діях (а.п. 34);

- копія повістки про призив у зв'язку з частковою мобілізацією від 01.08.2014 року, яку ОСОБА_2 відмовився отримувати (а.п. 35-36);

- копія облікової картки до військового квитка НОМЕР_1 на ім'я ОСОБА_2, згідно якої останній наказом МО України № 234 від 21.12.1994 року звільнений у запас (а.п. 37);

- копія військового квитка НОМЕР_1 на ім'я ОСОБА_2, згідно якого останній звільнений в запас по закінченню строку служби (а.п. 38-39).

Однак, в судовому засіданні факт ухилення ОСОБА_2 від призову за мобілізацією не знайшов свого підтвердження.

Так, у відповідності зі ст. 35 Конституції України: «Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань. У разі якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою».

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу»: «Військовий обов'язок включає... проходження військової служби...».

Указом Президента України «Про часткову мобілізацію» від 21.07.2014 року оголошено часткову мобілізацію в Україні.

Обвинувачений ОСОБА_2 у відповідності із зазначеним Указом Президента України був викликаний до віськомату, де отримав направлення на проходження військово-лікарської комісії, за рішенням якої він був визнаний придатним для

проходження військової служби.

У відповідності зі ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»: «Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України є конституційним обов'язком громадян України».

Згідно ч. 4 ст. 1 цього ж Закону України: «Громадяни України мають право на заміну виконання військового обов'язку альтернативною (невійськовою) службою згідно з Конституцією України та Законом України «Про альтернативну (невійськовою) службу».

Статтею 1 Закону України «Про альтернативну (невійськовою) службу» зазначається: «Альтернативна служба є службою, яка запроваджується замість проходження строкової військової служби і має на меті виконання обов'язку перед суспільством».

Стаття 2 зазначеного Закону

передбачає, що: «Право на альтернативну службу мають громадяни України, якщо виконання військового обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням і ці громадяни належать до діючих згідно з законодавством України релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю».

Відповідно до ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»: «Не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані... у передбаченими законами випадках».

У відповідності з Положенням про порядок проходження альтернативної (невійськової) служби, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 2066 від 10.11.1999 року до переліку релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю, відноситься, в тому числі Свідки Єгови.

Згідно довідки № 2372 від 04.08.2014 року Центру Свідків Єгови релігійної організації «Релігійний центр Свідків Єгови в Україні» (а.п. 57) ОСОБА_2 з 10 липня 2004 року є присвяченим охрещеним служителем Релігійної організації Свідків Єгови в Україні.

Таким чином, ОСОБА_2 підпадає під дію ч. 4 ст. 35 Конституції України, ч. 4 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»

та

ст.. 2 Закону України «Про альтернативну (невійськову) службу»

, а тому має право на заміну альтернативною службою військового обов'язку, в тому числі, військової служби за призовом під час мобілізації, оскільки належить до релігійної організації, віровчення якої не допускає користування зброєю.

Крім того, у відповідності до ст.. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» :
«Суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права».

Статтею 9 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ратифіковану 17.07.1997 року

Законом України № 475/97-ВР

, передбачено, що кожен має право на свободу думки, совісті та релігії.

Реалізація громадян на вказане право визначена й в рішеннях Європейського суду з прав людини. А саме:

- рішенням у справі «Баятян проти Вірменії» (скарга № 23459/03 від 07.07.2011 року), в якому зазначено, що (п. 110): «несприйняття військової служби - коли мотивом такого несприйняття є серйозний та нездоланий конфлікт між обов'язком служити в армії та переконанням конкретної особи або його глибокими та невдаваними релігійними чи іншими поглядами - є переконанням або поглядом настільки незаперечним, серйозним, послідовним і значущим, що на нього поширюється гарантія статті 9 Європейської конвенції»; (п. 112): «неявка заявителя для проходження військової служби є проявом його релігійних поглядів. У зв'язку з чим, притягнення його до кримінальної відповідальності за ухилення від призову є втручанням в його свободу сповідувати свою релігію, гарантія якої передбачені п. 1 ст. 9 Європейської конвенції»; (п. 128): «Європейський Суд приходять до висновку, що притягнення заявителя до кримінальної відповідальності представляє собою втручання, яке не є необхідним в демократичному суспільстві за змістом ст.. 9 Європейської конвенції. Отже, мало місце порушення даної норми»;

- аналогічними обґрунтуваннями в рішенні у справі «Бухаратян проти Вірменії» (скарга № 37819/03 від 10.01.2012 року), в якому йдеться про посилання на підстави, визначені в рішенні у справі «Баятян проти Вірменії»;

- аналогічними обґрунтуваннями в рішенні у справі «Цатурян проти Вірменії» (скарга № 37821/03 від 10.01.2012 року), в якому йдеться про посилання на підстави, визначені в

рішенні у справі «Баятян проти Вірменії»;

- постановою суду (мирова угода) у справі «Стефанов проти Болгарії» (скарга № 32438/96 від 03.05.2001 року, в якому зазначено, що (п. 14): «повинно бути припинено будь-яке кримінальне провадження, ініційоване в Болгарії з 1991 року у відношенні громадян Болгарії, які відмовилися від військової служби на підставі переконань, але в той же час висловили готовність пройти альтернативну цивільну службу...; альтернативна цивільна служба... не повинна бути пов'язана з військовими установами...; в період проходження цивільної служби особи, що відмовляються від служби в армії на підставі переконань, повинні мати рівні по відношенню з іншими громадянами Болгарії права на свободу сповідувати свої переконання індивідуально...»;

- постановою суду у справі «Ерчеп проти Турції» (скарга № 43965/04 від 22.11.2011 року, в якій зазначено, що (п. 61): «заявитель, являючись Свідком Єгови, намагався отримати звільнення від військової служби не задля своєї вигоди чи зручності, а у зв'язку зі своїми невдаваними релігійними переконаннями. Європейський суд також відмічає, що заявитель ніколи не відмовлявся від виконання своїх громадянських обов'язків в цілому, а навпроти, відкрито просив власті надати йому можливість пройти альтернативну цивільну службу...».

Аналізуючи докази, що були досліджені в судовому засіданні, а саме: показання свідків ОСОБА_5 та ОСОБА_6, які показали, що ОСОБА_2 заявив про свої релігійні переконання та неможливості проходження військової служби. Про це свідчить й показання свідка ОСОБА_4, а також самого ОСОБА_2, який написав заяву на ім'я військового комісара, давав аналогічні показання в ході досудового розслідування, про що повідомив в суді, а також його неодноразові заяви вже безпосередньо в залі судового засідання. При цьому ОСОБА_2 наполягає, що готовий пройти альтернативну службу в будь-якому місці України, навіть в зоні АТО, але щоб ця служба не була пов'язана з використанням зброї, носінням військової форми та виконанням наказів військових, що суперечить його релігійним переконанням.

Також судом було з'ясовано, що ОСОБА_2 належить до релігійної організації тривалий час, а саме, згідно довідки Центру Свідків Єгови релігійної організації «Релігійний центр Свідків Єгови в Україні» з липня 2004 року, тобто задовго до подій, які привели до винесення Президентом України Указу «Про часткову мобілізацію».

Суд вважає, що все це свідчить про те, що ОСОБА_2 лише реалізував своє право на свободу совісті та віросповідання, та на гарантоване йому Конституцією України право на проходження альтернативної (невійськової) служби. З вигляду на вищенаведене слід також зазначити, що подання ОСОБА_2 заяви про неможливість проходження військової служби у зв'язку з релігійними переконаннями не може бути підставою для визнання його дій як ухилення від призову за мобілізацією, оскільки останній місяць свого

мешкання не змінював, від працівників військомату та органів внутрішніх справ не ховався, з'являвся на всі виклики, надавав пояснення та обґрунтування своїх позицій.

Також слід зауважити, що у відповідності з ч. 2 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» : «В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження права громадян на проходження альтернативної служби із зазначенням строку дії цих обмежень». Однак такі обмеження в нормативно-правових актах України на теперішній час не існують.

Дослідивши докази, суд вважає, що вони у відповідності до вимог ст. 85-86 КПК України є належними та допустими, оскільки вони кожний окремо, а також в сукупності підтверджують існування обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також вони є достовірними, оскільки отримані в порядку, встановленому КПК України

Суд вважає, що досліджені в судовому засіданні докази кожний окремо, а також в своїй сукупності свідчать про відсутність в діяннях ОСОБА_2 складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 336 КК України, а саме в ухиленні від призову за мобілізацією.

Будь-яких інших об'єктивних доказів, які прямо або побічно підтверджують винуватість ОСОБА_2 в ухиленні останнього від призову за мобілізацією ні органами досудового розслідування, ні прокурором, на яких у відповідності до ч. 1 ст. 92 КПК України покладений обов'язок доказування, суду не надано.

За таких обставин, на підставі ч. 1 ст. 373 КПК України, суд приходять до висновку, що ОСОБА_2 повинний бути виправданий.

На підставі викладеного та керуючись ст. ст. 370, 371, 373, 374, 376 КПК України, суд, -

ЗАСУДИВ:

ОСОБА_2 визнати невинуватим у пред'явленому йому обвинуваченні, передбаченому ст. 336 КК України та виправдати у зв'язку з відсутністю в діяннях складу кримінального правопорушення.

Вирок може бути оскаржений в апеляційний суд Дніпропетровської області через Новомосковський міськрайонний суд протягом 30 днів з моменту його проголошення в порядку, передбаченому ч. 2 ст. 394 КПК України.

Суддя

І.П. Крохмалюк

Підписуйтеся на сторінку IPC в [Facebook](#) і [Twitter](#) – експертний погляд на законодавство і релігійне життя в Україні та світі.

Інститут релігійної свободи, Київ

www.irs.in.ua

Джерело: Єдиний державний реєстр судових рішень